

Азаматтарды қызықтыру мен электрондық қатысуына арналған құрал

Аты _____

Ұйым _____

Ұйымның түрі:

- ☐ Мемлекеттік органы (мекеме)
- ☐ Үкіметтік емес ұйым
- ☐ Білім беру мекемесі
- ☐ Басқа _____
- ☐ Лауазымы _____

Сізге қатысты тармақтарды белгілеуіңізді сұраймыз.

- ☐ Сіз ақпараттық-қатынастың (компьютерлік торында, веб-басқаруының, бағдарламалық айқындауыш, басқаралары) маманысыз.
- ☐ Сіз заң мен мемлекеттік басқару саласының маманысыз.
- ☐ Сіздің мемлекеттік басқарудың өзгерту бастамасында тәжірибеңіз бар.
- ☐ Сізде интернетпен, e-mail немесе азаматтармен және олардың топтарымен қарым-қатынасы бар бұқаралық ақпарат құралдарын мен азаматтарды электрондық қатысуға қызықтыратын тәжірибеңіз бар.
- ☐ Басқа _____

Е-mail _____

Ел _____

Электрондық Қатысу

МЕТЕП: Цифрлық инфо-коммуникациялық технологияларды (ИКТ) қолданылуымен басқару процессінде қоғамнқоғамның қатысуын бағалау мен өлшеу комплекстік жүйесі

Экономикалық және қоғамдық сұрақтарды қарастыратын БҰҰ Департаменты (UNDESA)

2014 жылдың Қазаны

БАСҚАРУ ОРГАНДАРЫНА АРНАЛҒАН СҰРАҚТАР

А Бөлімі: факттарда негізделген сұрақтар

Осы бөлім конституциялық ережелерін, азаматтардың ресми хабарға деген қол жеткізушілігіне байланысты биліктің орындаушы тармағын қоса тұра, және мемлекеттік саясатты ұйымдастыру және өркендеуге байланысты маңызды сұрақтарға шешім қабылдау туралы білімі талап етіледі.

1-А тарауы: Ұлттық саясат/стратегия

	Сіздің елдеріңізге барма:	Ия	Жоқ	Білмеймін
(а)	ИКТ-ны қолданыла тұра азаматтары ортақ саясатқа (стратегия) қызықтыру?			
(b)	Должностное лицо, ответственное за такую политику на национальном уровне (например, Министр/Госсекретарь по делам информационной политики, которая бы включала э-участие)? Осындай ұлттық деігейіндегі саясататқа жауапкер лауазымы (мысалға, э-қатысуға қосылған ақпарат іс-әрекетінің Министрі/мемлкететтік хатшысы)?			
(с)	Әр мемлекеттік мекемені, өзінің веб-сайтын бар болуын міндеттеніретін саясат (стратегия)?			
(d)	Опрос по использованию Интернета, проведенный на национальном уровне в последние 12 месяцев? (опрос может включать в себя, но не ограничивается этим,- выяснение целей использования сети Интернет гражданами, определение степени удовлетворенности качеством и количеством получаемой информации со стороны органов управления, разбивка интернет-пользователей по возрасту/полу/образованию.) Ұлттық деңгейіне ақырғы 12 айдың ішіндегі интернетпен қолдануына байланысты өткізілген сұрастыру? (сұрастыру өзіне, бірақ осымен өзіне шек қоймай, - азаматтардың интернет желісінің қолданылу мақсатын, басқарушы органдардың қандай мөлшермен және алған хабардың сапасы қанағаттандырылғанның деңгейін анықтау, интернет қолданушылардың жасы\жынысы\білім бойынша бөлі.)			
(e)	Бұқаралық ақпараттық құралдары қоғамына саясат (стратегия) көзқарасы.			

А-2 тарауы: Нормативті құқықтық базасы

Конституциядағы азаматтардың қатысу туралы ережелер

	Еліңіздің конституциясы:	Ия	Жоқ	Білмеймін
(a)	Азаматтардың ресми хабарларға қол жеткізудің кепілдік берме?			
(b)	Мемлекеттік мекемелерді күнделікті өмірге байланысты сұрақтарды азаматтармен кеңес етуге міндет ететін ережелер барма?			
(c)	Мемлекеттік қабылдау мен шешім қабылдауда азаматтардың жеке қатысуын кепіл етеме?			
(d)	Жеке мәліметтер мен басқада жеке мағлұматтарды қорғауға кепіл етеме?			

Егер жоғарғыкөрсетілгеннің біреуіне «ия» жауап берсеңіз, нақтылай түсіндіруіңізді сұраймыз:

Ақпараттарға қол жеткізуді реттейтін және анықтайтын, сонымен қатар жеке мәліметтерді қорғайтын нормативтік құқықтық актілер

		Заң			НҚА, уақыт тәртібі		
	Сіздің еліңізде келесі сұрақтарды реттейтін ұлттық заң және басқа нормативтік құқықтық (заң күшіндегі) актілер:	Ия	Жоқ	Білмеймін	Ия	Жоқ	Білмеймін
(a)	Ресми мағлұматтарға қол жеткізу (Ерік мағлұматтар және оған ұқсас)?						
(b)	Ресми мағлұматтың электрондық түрде кеңейтілуі?						
(c)	Жеке ақпараттардың сақталуы?						

Егер жоғарғыкөрсетілгеннің біреуіне «ия» жауап берсеңіз, нақтылай түсіндіруіңізді сұраймыз:

ИТК арқылы қоғамдық кеңестерді анықтайтын және реттейтін нормативтік құқықтық актілер

		Заң			Уақыт тәртібі		
	Сіздің еліңізде ұлттық заң немесе басқа да нормативтік құқықтық (заң күшіндегі) актілер, қайсысы:	Ия	Жок	Білмеймін	Ия	Жок	Білмеймін
(a)	Мемлекеттік мекемелерден (мекеме) азаматтармен кеңес өткізуді талап ететіндей?						
(a1)	Белгілі бір, мысалға білім беру, денсаулық сақтау және басқада тақырыптарды ұсынатын (бірақ талап етпейтін)?						
(a2)	ИКТ қолданыла тұра мемлекеттік органдарымен азаматтармен кеңес өткізу (мысалға, веб-сайттарды, мобильдік платформаларды/құрылғыларды, қоғамдық жүйелерді, электрондық поштаны және басқаларды)?						

Егер жоғарғыкөрсетілгеннің біреуіне «ия» жауап берсеңіз, нақтылай түсіндіруіңізді сұраймыз:

А-3 тарауы: Ұйымдық шектер

Ұлттық деңгейдегі ресми мағлұматтардың үйлестік (е-мағлұмат)

		Ия	Жок	Білмеймін
(a)	Сіздердің елдеріңізде мағлұматтардың еріктігін (мысалға, мағлұматқа байланысты арнаулы уәкілетті өкілі) немесе деректерді қорғау туралы заң (мысалға жеке деректерге уәкілетті немесе басқа лауазымы)?			
(a1)	Егер (a)-ға жауап «ия» болса, осы мемлекеттік орган (мекеме) орындаушы билік тармағынан тәуелсіз ба (мысалға Парламентке борышты)?			
(a2)	Егер (a)-ға жауап «ия» болса, сол мемлекеттік органның (мекеменің) өзінің веб-сайты бар ма?			
(a2.1)	Егер (a)-ға жауап «ия» болса, олардың веб-сайтында Уәкілетті өкілімен немесе басқа лауазымды тұлғаның алынған сұрақтар мен арыздар жарияланама?			
(a2.2)	Егер (a)-ға жауап «ия» болса, веб-сайт арқылы мағлұмат Уәкілеті мен басқа лауазымды тұлғамен байланысуды азаматтарға мүмкіндік беретін ережелер барма?			

(a2.3)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, веб-сайт мүмкіндігі шектеулі адамдарға (қараудан, естуден), мысалға үлкейтілген шрифттер арқылы, аудио оқу мен басқа да көмекші технологиялар арқылы қол жеткізуді бере ма?			
(a3)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, осындай мемлекеттік орган (мекеме) қоғамдық желілерде бар ма?			

Егер жоғарғыкөрсетілгеннің біреуіне «ия» жауап берсеңіз, нақтылай түсіндіруіңізді сұраймыз:

ИТК мен ресми кеңестер арқылы үйлестік (е-мағлұмат)

		Ия	Жок	Білмеймін
(а)	Өркендеу саласында ашықтан-ашық кеңеске жауапкер мемлекеттік орган (мекеме) сіздің еліңізде бар ма (мысалға, экономика, қоғамдық және басқа да сұрақтарға байланысты Қоғамдық кеңес)?			
(a1)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, осы мемлекеттік органның (мекеменің) басқару органымен шешім қабылдау алдында азаматтармен кеңес өткізіле ма?			
(a2)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, ақырғы жылғы күнтізбе ішінде осы мемлекеттік органның (мекеменің) жиналыстары өткізілген ба?			
(a3)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, сол мемлекеттік органның (мекеменің) өзінің веб-сайты бар ма?			
(a3.1)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, ақырғы 12 айдың ішінде осы мемлекеттік орган (мекеме) өзінің ұсыныстарын өзінің басқару органдарына жариялаған ба?			
(a3.2)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, веб-сайт мүмкіндігі шектеулі адамдарға (қараудан, естуден), мысалға үлкейтілген шрифттер арқылы, аудио оқу мен басқа да көмекші технологиялар арқылы қол жеткізуді бере ма?			
(a4)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, осындай мемлекеттік орган (мекеме) қоғамдық желілерде бар ма?			

Егер жоғарғыкөрсетілгеннің біреуіне «ия» жауап берсеңіз, нақтылай түсіндіруіңізді сұраймыз:

А-4 тарауы: Канал мен құрылыс механизмі

Ұлттық портал

		Ия	Жок	Білмеймін
(а)	Сіздің еліңізде ұлттық портал барма?			
(a1)	Сіздің еліңізде ресми мағлұматтарға қол жеткізетін заң барма, ұлттық портал ол осы құқық туралы хабарлайма (ол ерік мағлұматтар заңымен ескерілеуі мүмкін)?			
(a2)	Болашақта болатын азаматтарды қатыстыру шаралары, күнтізбені жария етіп талқылау (ИТК қолданыла тұра)?			
(a3)	Ұлттық порталында іздеу атқарымы барма?			
(a4)	Егер (а)-ға жауап «ия» болса, ұлттық портал мүмкіндігі шектеулі адамдарға (қараудан, естуден), мысалға үлкейтілген шрифттер арқылы, аудио оқу мен басқа да көмекші технологиялар арқылы қол жеткізуді берема?			
(a5)	Ашық деректерді орналастыру (ауыр/жинақ деректер) немесе Ашық Мемлекетке арналған Әріптестік саласындағы ұлттық бастамасына нұсқауы бар арнаулы секция барма?			
(a5.1)	Егер алдындағы сұраққа «Ия» жауап берсеңіз, ашық деректермен қолданылу туралы мағлұматтар ұсынылған ба?			
(a6)	Ұлттық порталды қолдана отырып азаматтар, мемлекеттік қызметкерлермен байланыса алама? (мысалға «Контакт» сервисі арқылы)?			
(a7)	Ұлттық портал қанша тілмен қолданылу мүмкіндігі бар?			
(a8)	Ұлттық порталда оған кірген келушілерді көрсетема?			
(a9)	Пайдаланушылар ұлттық порталының мазмұнын «Ұнайды» деп бағалап немесе басқашалай бағалай алама?			
(a10)	Ұлттық портал басқа қоғамдық желілермен байланысты ма?			
(a11)	Қоғамдық пікірді сурауларды ашықтан-ашық пікірдей, колдаухат беру немесе онлайн-түрін есепке алатын саймандар ұлттық порталда барма?			
(a12)	Қашанда портал арқылы азаматтармен электрондық кеңестер жүргізілген бе еді?			
(a12.1)	Кеңестер және басқа жария етіп талқылағаны туралы есеп берілеме? Азаматтардың жазған түсініктемелері мен жасалған ұсыныстардың анализі есепке алынама?			

(a12.2)	Өткізілген кеңес қаншалықты сіздің мемлекеттік органның (мекеменің) іс-әрекетіне әсерін тигізді?			
(a13)	Кашанда сіздің еліңіз азаматтарды қызықтыру ретінде электрондық сайлауды немесе референдумды өткізуді пайдаланған ба?			

Егер жоғарғыкөрсетілгеннің біреуіне «ия» жауап берсеңіз, нақтылай түсіндіруіңізді сұраймыз:

Э-Қатысу бағытына байланысты шаралар іске асыруының шара мен жабдықталуы
Бағалауыңызды өтінеміз.

	Индикатор – Проценттің қаншалығы:	Баға (%)
(a)	Интернет желісінде бар ұлттық мемлекеттік органдар (мекемелер)	
(b)	Күн сайын компьютермен пайдаланған мемлекеттік органдар (мекемелер) қызметкерлері?	
(c)	Күн сайын компьютермен пайдаланған мемлекеттік органдар (мекемелер) қызметкерлері?	
(d)	Государственных органов (учреждений) с интернет доступом, по типу доступа: Интернетке қосылу түрлеріне бөлінетін мемлекеттік органдар (мекемелер)?	
(d1)	• Жіңішке тілмелі?	
(d2)	• фиксациялық (сымды) жалпақ тілмелі?	
(d3)	• сымсыз жалпақ тілмелі?	
(e)	Ішкі жергілікті желісі жабық мемлекеттік орган (мекеме) (intranet)?	

Э-қатысуындағы азаматтарға берілетін мүмкіндіктер

		Ия	Жок	Білмеймін
(a)	Сіздің еліңіздің мемлекеті сайлау арқылы қалыптасама?			
(b)	Сіздің еліңіз референдумдар өткізема?			

(с)	Ақпараттық технологиялар арқылы мемлекеттік процесстарда қатысатын азаматтарды қолдайтын азаматтық ұйым қоғамы бар ма?			
(d)	Ақпараттық технологияларды пайдалана тұра азаматтардың қатысатын білім беру шаралары бар ма?			
(е)	Интернет қызметі, мобильдік байланыс ақпараттық технологиялардың берілгенін Мемлекетет қаражаттандырама?			
(f)	Интернетке қосылудың қандай да бір шектеуліктер барма?			

Азаматтарды индикаторлық қол жеткізуге қызықтыруы

Сіздің еліңіздеге жағдайға қатысты (білгеніңізше) баға коюыңызды өтінеміз

	Индикатор – Проценттің қаншалығы :	Баға (%)
(a)	Компьютері бар үй шаруашылық?	
(b)	Интернетке қол жеткізу мүмкіндігі бар үй шаруашылық?	
(с)	Интернет арқылы пайдаланушылар:	
(с1)	• Фиксацияланған (сымды) жалпақ тілмелі жазылулар?	
(с2)	• Мобильді жазылулар?	
(с3)	• Активті мобильдік жалпақ тілімді жазылулар?	
(d)	Қоғамдық желілермен пайдаланатындар?	
(е)	Ұлттық порталдың ақырғы жылының келушілері?	
(f)	Интернеттік қала аудандарына енуі?	
(g)	Интернеттің ауыл шаруашылығына енуі?	
(h)	Парламенттегі әйелдер?	
(i)	Ұлттық деңгейінде өткен сайлауға келген сайлаушы?	
(j)	Саясаттық партиясының мүшесі болып табылатын азаматтар?	

В Бөлімі – Қазіргі тәжірибенің ұйымдастыру мен институционалдың деңгейіндегі сұрақтар

Осы бөлім сіздің мемлекеттік органмен (мекеменен) қоғамдық кеңес мен азаматтарды шешім қабылдауға қосу каналдарды, мағлұматтарды пайдаланатын технологияларды, сонымен қатар сіздің мекемеңізге келетін азаматтардың мүмкіндігінің ұқыпты білімді талап етеді.

В-1 Тарауы: Коммуникациялық каналдар и механизмдер

Мекеменің Веб-сайты

		Ия	Жок	Білмеймін
(a)	Сіздің мекемеңіздің веб-сайт барма?			
(a1)	Сізді еліңізде ресми мағлұматтарға қол жеткізетіну сұрақтарына байланысты заң бар ма?			
(a2)	Сіздің мемлекетіңіздің органы (мекеме) веб-сайты болашақта болатын шаралар қатысу туралы мағлұмат береме (мысалға, кунтізбе болашақ жария талқылау)?			
(a3)	Веб-сайтта іздеу функциясы барма?			
(a4)	Ұлттық портал мүмкіндігі шектеулі адамдарға (қараудан, естуден), мысалға үлкейтілген шрифттер арқылы, аудио оқу мен басқа да көмекші технологиялар арқылы қол жеткізуді берема?			
(a5)	Ашық деректерді орналастыру (ауыр/жинақ деректер) немесе Ашық Мемлекетке арналған Әріптестік саласындағы ұлттық бастамасына нұсқауы бар арнаулы секция барма?			
(a5.1)	Егер алдындағы сұраққа «Ия» жауап берсеңіз, ашық деректермен қолданылу туралы мағлұматтар ұсынылған ба?			
(a6)	Ұлттық порталды қолдана отырып азаматтар, мемлекеттік қызметкерлермен байланыса алама? (мысалға «Контакт» сервисі арқылы)?			
(a7)	Ұлттық портал қанша тілмен қолданылу мүмкіндігі бар?			
(a8)	Ұлттық порталда оған кірген келушілерді көрсетема?			
(a9)	Пайдаланушылар ұлттық порталының мазмұнын «Ұнайды» деп бағалап немесе басқашалай бағалай алама?			
(a10)	Ұлттық портал басқа қоғамдық желілермен байланысты ма?			
(a11)	Қоғамдық пікірді сурауларды ашықтан-ашық пікірдей, колдаухат беру немесе онлайн-түрін есепке алатын саймандар ұлттық порталда барма?			
(a12)	Қашанда портал арқылы азаматтармен электрондық кеңестер жүргізілген бе еді?			

(a12.1)	Кеңестер және басқа жария етіп талқылағаны туралы есеп беріле ме? Азаматтардың жазған түсініктемелері мен жасалған ұсыныстардың анализі есепке алына ма?			
(a12.2)	Өткізілген кеңес қаншалықты сіздің мемлекеттік органның (мекеменің) іс-әрекетіне әсерін тигізді?			
(a13)	Кашанда сіздің еліңіз азаматтарды қызықтыру ретінде электрондық сайлауды немесе референдумды өткізуді пайдаланған ба?			

Если ответ “Да” на что-то из вышеперечисленного то, пожалуйста, представьте детали:

Наличие возможностей для обеспечения э-қабылдауды қамтамасыз ету мүмкіндігінің бар болуы

	Сіздің мемлекеттік органда (мекеме):	Ия	Жок	Білмеймін
(a)	Азаматтардың қатысу саласындағы, соныме қатар ИКТ арқылы ортақ стратегияға жауапкер лауазым тұлға?			
(b)	Аз дегенде осындай сұрақтарға жауап беретін мемлекеттік тұлға?			
(c)	Азаматтарды қызықтыру мүдделерімен қолданылатын бюджеттік қаржыландыру?			
(d)	Техникалық инфраструктураның көзқарасы бойынша жеткілікті мүмкіндіктер (өткізу мүмкіндігі, сервер және басқа да)?			
(e)	Ашық декер желісі бастауын өткізуіне жауапты лауазымдық тұлға?			
(f)	Қоғамдық желілерді бақылау процедурасы?			

Азаматтардың э-қатысуға мүмкіндіктері мен потенциалы

Сіздің мемлекеттік органына (мекемеге) келетін адамдарға қатысты (білгеніңізше) бағалауыңызды өтінеміз:

	Индикатор – Проценттің қаншалығы :	Баға (%)
(a)	Компьютері бар үй шаруашылық?	
(b)	Интернетке қол жеткізу мүмкіндігі бар үй шаруашылық?	

(с)	Интернет арқылы пайдаланушылар:	
(с1)	• Фиксацияланған (сымды) жалпақ тілмелі жазылулар?	
(с2)	• Мобильді жазылулар?	
(с3)	• Активті мобильдік жалпақ тілімді жазылулар?	
(d)	Қоғамдық желілермен пайдаланатындар?	
(e)	Ұлттық порталдың ақырғы жылының келушілері?	
(f)	Интернеттік қала аудандарына енуі?	

БАСҚАРУ ОРГАНДАР ЖӘНЕ БАСҚА СҰХБАТЕРГЕ АРНАЛҒАН СҰРАҚТАР

С бөлімі – Сіздің тәжірибеңізге негізделген сұрақтар.

Осы бөлім Мемлекетпен не айқын мекемемен мағлұматтар технологиясының білімін талап етпейді. Бар институциялық және Э-қатысу саласында ұйымдастырылатын тәжірибелері туралы жеке көзқарас алу, ең басты мақсат.

А-1 тарауы: Ұлттық деңгейіндегі Э-Қатысу бағасы

	Тәжірибеңізге негізделіп, бағалауыңызды өтінеміз:						
(a)	Тұнықтық, азаматтық қатысуына есепті сіздің еліңізде шешім қабылдайтын айнымастық бұлақ тұлғалар	0	1	2	3	4	5
(b)	Ұлттық деңгейіндегі Э-қатысуының орта деңгейі	0	1	2	3	4	5

А-2 тарауы: Ұлттық деңгейіндегі Э-Қатысу бағасы

Э-қатысуына байланысты нормативтік құқықтық базасының тиімділігі

	Тәжірибеңізге негізделіп заң тиімділіне байланысты бағалауыңызды өтінеміз:						
(a)	Конституцияның ережелерін қоса, ашықтан-ашық мағлұматарына қол жеткізу құқығы	0	1	2	3	4	5
(b)	Конституцияның ережелерін қоса, жеке деректердің қорғауы	0	1	2	3	4	5
(c)	Конституцияның ережелерін қоса, Э-қатысуы	0	1	2	3	4	5
(d)	Конституцияның ережелерін қоса, Э-шешім қабылдау	0	1	2	3	4	5

А-3 тарауы: Ұйымдастыру құрылымы

Э-қатысуға байланысты негізгі институттар

	Тәжірибеңізге негізделіп, астындағы көрсетілген мекемелерді тиімділігіне қарап бағалауыңызды өтінеміз (олардың ашықтығын, жауап реакциясы мен әрекеттесу):						
(a)	Мағлұматпен қамтамасыз жауапкершілік және деректерді қорғайтын ұлттық мекеме немесе агенттігі (мысалға, мағлұматқа байланысты Уәкілетті немесе осыған ұқсас лауазымды тұлға)	0	1	2	3	4	5
(b)	Қоғамдық өркендеу сұрақтарын талқылау жауапкер ұлттық мекеме немесе агенттік (мысалға, экономикалық және қоғамдық сұрақтарды немесе осыған ұқсас құрылымын)	0	1	2	3	4	5

А-4 тарауы: Коммуникациялық каналдар мен механизмдері

Осы секция сұхбаткердің электрондық платформаның, оны азаматтарды қызықтыруға немесе мекемемен оны пайдаланып мағлұматпен қамтамасыздандыру орта тәжірибесі бар – мамандандырылған білім талап етілмейді.

Сіздің мекемедегі Э-Қатысу шолуы.

	Өзіңіздің тәжірибеңізге негізделіп астында көрсетілген сіздің мекемеңізге қолданбалы бағалауыңызды өтінеміз:						
(a)	Тұнықтық, азаматтық қатысуына жауапты шешім қабылдайтын айнымастық бұлақ тұлғалар	0	1	2	3	4	5
(b)	Ұлттық деңгейіндегі Э-қатысуының орта деңгейі						
(c)	Саясаттың ұйымдастыру сатысында тиімділігі (мысалға, болжау, мәселелер анализі, шақыру қағазын анықтау, ұсыныстарды талқылау, іс-әрекетті жоспарлау)	0	1	2	3	4	5
(d)	Эффективность э-участия на стадии реализации политики Саясатты өркендету Э-қатысу тиімділігі	0	1	2	3	4	5

Сіздің мемлекетіңіздің органымен пайдаланатын электрондық каналдардың тиімділігі (мекемемен)

	Сіздің мемлекеттік органына қолданбалы, осыны өзіңіздің тәжірибеңізге негізделіп бағалауыңызды өтінеміз:						
(a)	Веб-сайт (мағлұматты\қол тигізу мен қамтамасыз ету, қарым-қатынас, кері байланыс\түсініктерді жариялау)	0	1	2	3	4	5
(b)	Электрондық пошта арқылы қарым-қатынас (мағлұматты\қол тигізу мен қамтамасыз ету, қарым-қатынас, кері байланыс\түсініктерді жіберу)	0	1	2	3	4	5
(c)	Қоғамдық желіні пайдалану (мағлұматты\қол тигізу мен қамтамасыз ету, қарым-қатынас, кері байланыс\түсініктерді жариялау, баға)	0	1	2	3	4	5
(d)	Мобильдік платформаларды/жабдықтарды пайдалану (мағлұматты\қол тигізу мен қамтамасыз ету, қарым-қатынас, кері байланыс\түсініктерді жариялау, баға)	0	1	2	3	4	5
(e)	Интернет суранулар, форумдар мен электрондық петициялар	0	1	2	3	4	5
(f)	Электрондық сайлау жүйелері (электрондық референдумдарды қоса тура)	0	1	2	3	4	5

Сіздің мемлекеттік органдарымен(мекемемен) пайдаланатын электрондық каналдарға сенімділік

	Азаматтардың сіздің мемлекеттік органдарына (мекемеге) деген сіздің ойыңызша сенімділік білдіру деңгейінің бағасы:						
(a)	Веб-сайт (мағлұматты\қол тигізу мен қамтамасыз ету, қарым-қатынас, кері байланыс\түсініктерді жариялау)	0	1	2	3	4	5
(b)	Электрондық пошта арқылы қарым-қатынас (мағлұматты\қол тигізу мен қамтамасыз ету, қарым-қатынас, кері байланыс\түсініктерді жіберу)	0	1	2	3	4	5
(c)	Қоғамдық желіні пайдалану (мағлұматты\қол тигізу мен қамтамасыз ету, қарым-қатынас, кері байланыс\түсініктерді жариялау, баға)	0	1	2	3	4	5
(d)	Мобильдік платформаларды/жабдықтарды пайдалану (мағлұматты\қол тигізу мен қамтамасыз ету, қарым-қатынас, кері байланыс\түсініктерді жариялау, баға)	0	1	2	3	4	5
(e)	Интернет суранулар, форумдар мен электрондық петициялар	0	1	2	3	4	5
(f)	Электрондық сайлау жүйелері (электрондық референдумдарды қоса тура)	0	1	2	3	4	5

Э-Информация мен Э-Кенес саласында сіздің мемлекетіңіздің органдарымен (мекемемен) өткізілетін шаралар

		Мағлұматпен Қамтамасыз ету						Кеңес					
	Тәжірибеңізге негізделіп өзіңіздің мемлекеттік органының (мекеменің) келесі салалардағы берілетін мағлұматтар мен азаматтармен кеңесінің тиімділігін бағалауыңызды өтінеміз:												
(a)	Қаржы/Бюджет	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
(b)	Қоғамдық өркендеу/ауқаттылық	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
(c)	Қаланың өркендеуі / жоспарлау	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
(d)	Қоршаған ортаны қорғау	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
(e)	Коммуналдық қызмет	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
(f)	Көлік	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5

Э-қатысудың сіздің мемлекеттік органда (мекемеде) мүмкіндігі

	Тәжірибеңізге негізделіп, сіздің агенттігінің электрондық қатысудың шамасын бағалауыңызды өтінеміз						
(a)	Адамдық қорлар (мысалға, қызметкерлер, білім, машық)	0	1	2	3	4	5
(b)	Қаржылық қорлар	0	1	2	3	4	5
(c)	Техникалық қорлар	0	1	2	3	4	5

***Потребность граждан в э-Участии на уровне Вашего учреждения
Азаматтардың сіздің мекемеңіздің деңгейіндегі Э-қатысу керектігі***

	Тәжірибеңізге негізделіп, азаматтардың қажеттілігін бағалауыңызды өтінеміз:						
(a)	Ресми мағлұматқа қол жеткізу	0	1	2	3	4	5
(b)	Өркендеу саласының саясат сұрауында кеңесі	0	1	2	3	4	5
(c)	Возможности участвовать в формировании политики и ее реализации Саясаттың құрылуы мен оның өркендеуіне қатысу мүмкіндігі	0	1	2	3	4	5

Сіздің мемлекеттік органның (мекеменің) қоғамдық салаларға қолданбалы электрондық мағлұматтық-ағарту жұмысының тиімділігі.

	Тәжірибеңізге негізделіп, сізді мемлекеттік орнанының (мекеменің) келесі субъектілерінің қапсыруының тиімділігін бағалауыңызды өтінеміз:						
(a)	Азаматтық қоғам ұйымы (азаматтық қоғам ұйымы, мемлекеттік емес ұйымдарды қоса тұра)	0	1	2	3	4	5
(b)	Жастар	0	1	2	3	4	5
(c)	Әйелдер	0	1	2	3	4	5
(d)	Осал жері бар / қоғамдық қорғаусыз қалған топ (мысалға, аж жалақы алатын топ, байырғы халық тобы, сауатсыз тұлғалар, шектеулі мүмкіндігі бар адамдар, қартайған адамдар және т.б.)	0	1	2	3	4	5

Сіздің мемлекеттік органының (мекеменің) ИКТ арқылы электрондық қатысуға қызықтыру қоғамдық топтарының дайындылығы

	Основываясь на Вашем опыте, пожалуйста, оцените возможность следующих социальных групп быть включенными в мероприятия по э-участию: Тәжірибеңізге негізделіп, Э-қатысу шарасына қатысудың мүмкіндігі бар келесі топтарды бағалауыңызды өтінеміз:						
(a)	Азаматтық қоғам ұйымы (азаматтық қоғам ұйымы, мемлекеттік емес ұйымдарды қоса тұра)	0	1	2	3	4	5
(b)	Жастар	0	1	2	3	4	5
(c)	Әйелдер	0	1	2	3	4	5
(d)	Осал жері бар / қоғамдық қорғаусыз қалған топ (мысалға, аж жалақы алатын топ, байырғы халық тобы, сауатсыз тұлғалар, шектеулі мүмкіндігі бар адамдар, қартайған адамдар және т.б.)	0	1	2	3	4	5

D Бөлімі – Э-қатысу саласында нақтылы бастаулар мен проекттердің үлгілері мен баяндамалары

Егер осы қолданбалы болса, бастаулар туралы сіздің мемлекеттік орган мен (мекемемен) өткізілетін не өткізілген электронды қатысу туралы хабарлауыңызды өтінеміз. Астында көрсетілген таблицаны нақтылы мағлұматтардың тапсырылуы кере болса білгеніңізше немесе басқа да декертермен эксперттерден көмек сұрай аласыз.

Электронды қатысуына байланысты бастаудың аты	
Басталу күні – Біту күні (Қазіргі бастау болса белгілеуізді сұраймыз)	
Пайдаланатын каналдар (мысалға, веб-сайт, қоғамдық желі, мобильдік жабдық)	
Тақырып (мысалға, денсаулық сақтау, білім беру, қоршаған орта және басқада)	
Қысқаша мазмұны	
Жасалған тұжырымдар	
Ссылка на соответствующий сәйкес веб-сайтқа апаратын нұсқау	

МЕТЕПтің басшылығы

БҰҰның экономикалық және қоғамдық сұрақтарға байланысты Департаменты “**Development Account Project**” проекттің шегінен электрондық қатысу немесе Э-қатысу – МЕТЕП атты азаматтардың қызықтыру бағасы мен өлшеу кешенді жүйесі құрастырды, бастаулары, қайсысы мемлекеттік қоғамдық іс-әрекеттерінде терең және кең \ қатысуының керектігін көрсетеді. Осындай керектік мемлекеттік мүшелерімен Rio+20² қорытынлы құжатында жазылып БҰҰның бөлімімен, БҰҰның 2015 жылдан кейінгі «Realizing the Future We Want for All» күн тәртібіне баяндамамен жіберілген.

МЕТЕП – ол комплекстік интерактивтік жүйе, ИКТ қолданыла тұра инфо-коммуникациялық теңдестірілген шешім қабылдау үшін елдер мен басқару органдар деңгейіндегі іс әрекеттердің қалпын анықтау. МЕТЕПтің бастысы болып сұраулық болып Табылады, жауаптары бір жағынан заң саласы мен қазіргі тәжірибелік ісәрекет объективтік деректер, а басқа жағынан жеке сезімі, ж.ж.басқару органының қызметкерлері мен олардың электрондық қатысуға қызықтырылған қатысушылары. Осы жауаптардың өңделуі осы саласындағы озықтық деңгейінің және 3 негізгі сатылардың істерінің жақсартуын тәжірибелік мүмкіндік береді: (а) ұлттық (б) аймақтық (субұлттық) және (в) ұйымдастырулық-институциялық (жеке басқару органдарының деңгейі). Осы жүйе бар құрылысты және электрондық қатысуға арналған каналдар диагностикасын өткізу, азаматтардың қызықтыру механизмінің мықты және әлсіз жақтарын және жақсартатын салаларды анықтайды. Сонымен қатар жақсарту жағына сценарий беріледі. Осы ИТКны мемлекетпен басшылық етіп азаматтардың мемлекеттік немесе муниципалды қатысуда қолайлы жағдай жасау мақсатын қолданылады.

¹ ағылшын аббревиатурасының транслитерациясы МЕТЕР – Measurement and Evaluation Tool for e-Participation.

¹ Генеральнды Ассамблеясының Резолюциясы 66/288, *The future we want*, A/RES/66/288 (11 September 2012), страница доступна на: undocs.org/A/RES/66/288.

¹ UN System Task Team on the Post-2015 UN Development Agenda, *Realizing the Future We Want for All* (New York: United Nations, 2012), available from http://www.un.org/en/development/desa/policy/untaskteam_undf/untt_report.pdf

МЕТЕП тұжырымдамасы

МЕТЕПтік басты ойы электрондық қатысуының жақтарын және саймандардың маңыздылығы мен процесстерін түсіну. Біріншіден мемлекет азаматтарға мемлекетті басқару меня қатысу саймандарын және екіншіден осындай саймандардың барлық қызыққан азаматтармен олардың қаумдастықтармен тең мүмкіндітерді жасау керек.

РИСУНОК 1

Э-қатысу саймандарына рұксат мемлекетпен қамтамасыздандырылады

Э-қатысуды азаматтармен пайдалану

1 Сурет. Электорлық қатысудың саймандарының құрылуы мен пайдалануы

МЕТЕПтің басқа маңызды жағдаймен екі негізгі электорлық қатысудың процессін ажырату болып табылады. Бірінші жағынан ол саймандарды пайдалану және Э-қатысу механизмін процессі, ал басқа жағынан - шешім қабылдаудағы қоғамның қосқан үлесінің қорытындылық пен пайдалығы. (екінші суретте көрсетілгендей)

Қоғамды қызықтыру процессі

Мемлекетті
Шешімі

Азаматтардың
пікірлері

Қоғамдық үлесінің
Қалыптасу процессі

Әр процесстің өзінің ерекшеліктерімен өзгешелігі бар және оның бәрі тек орта саясаттан, бар техникалық инфраструктурасынан, және де қоғамдық-мәдениеттік ерекшеліктерден және нақты қоғамның дәстүрінен. Осы қатынастың барлық елдерге бірдей модельдер мен шипашак жемісті электорлық қатынасы жоқ. МЕТЕПтің әдістері мен тұжырымдамасы жергілікті ерекшеліктерді, қазіргі ИКТ арқылы мемлекет пен азаматтарының жемісті және сенімді принциптерді еске алуға мүмкіндік береді.

МЕТЕПтік керектігі

ИКТнің қазіргі цифрлік интерактивтік мүмкіндіктер дәстүрлі административтік басқарудағы коммуникациялық процесстердің, әсіресе мемлекет пен азаматтардың қарым қатынас саласында жаңа мүмкіндіктер ашады. МЕТЕПтің ең маңыздысы қоғамдықтың пікірлерінің әр түрлілігін және оны қолдану тәжірибесінің қиындығын түсіну болып

табылады. ИТКның мақсаттылық пайдаланылуы мемлекетке көпшілік пен азшылықтың пікірлерінің арасында теңгерім тауы қоғамдық шешім қабылдауға мемлекеттерге өте тиімді болып табылады. Ақырғысы казіргі цифрлік технологияларды қоғамдық-маңызды мәселелерді талқылау үшін және қарым-қатынас үшін активті түрде пайдаланылады. Азаматтар мен жаңа бұқаралық ақпарат куралдарын колдануы (мысалға қоғамдық желі) қоғамдық және саясаттық активтік маңызды көрінісі болып қалады. Осы ИТК каналдары мен алаңдарын түрлі позициялық және пікірлерді қарастырып шешім қабылдаған кезде активті түрде пайдалана отырып анықтау, салыстыру. Азаматтардың пікіреліне құлақ салып шешім қабылдау демократияның және осындай шешімдердің легитимділіктілігін кепілі болып табылады.

МЕТЕПаның ұсынулары көмек береді:

- Азаматтардың электронды қатысуға, жарамды техникалық және нормативтік инфраструктура қолайлы жағдай жасап негізгі құрылымдың жұмысын жақсарту;
- Азаматтардың қатысуын координацияландыруы үшін жауап беретін, сонымен қатар операциялық деңгеймен өзінің жұмысына басқару субъектілерін қызықтыру (мысалға, белгілі бір электрондық көмек арқылы);
- Азаматтардың қатысу каналдарын жеңіл және сенімді түрде жүзеге асырып жасау (немесе барын жақсарту);
- Мемлекетке азаматтармен жаңа әдістемені мен амалдарын енгізу арқылы және басқалардың тәжірибесі арқылы стратегиялық қарым-қатынас мәселелерін жою;
- Мемлекеттік қызметкерлерде олардың жұмысын және нақтылы мақсаттарды тиімді және ашық стильмен, қарым қатынастық пен коллективизде тіректелген жаңа білімді құруды; Осы басқаралға тек қана басқару объектілеріне сияқты қарамай, тең құқықты әріспесті көретін жаңа ұрпақты өсіруге мүмкіндік береді.

Құрылымы

МЕТЕП сұралымы электрондық қатысуды сандай не сапамен өлшеуге көмектеседі. Өлшеу жүргізіледі:

- Нормативтік құқықтық (заңдық және регулятивтік) деңгейін шартымен;
- Ұйымдастыру-институциялық деңгейде;
- Коммуникациялық каналдар, алаңдар мен электорлық қатысудың механизм деңгейінде;

Сұралым 4 бөлімнен тұрады:

- 1) А бөлімі объективті бар деректер мен шарттардан (құжатпен дәлелденген)
- 2) Б бөлімі мемлекеттік (муниципалдық/жергілікті) немесе мекемелік басқару органдардың істерін жарықтандыру (негізінде құжатпен дәлелденген)
- 3) С бөлімі субъективтік тәжірибені анықтайды;
- 4) D бөлімі өзінде нақты проекттердің сипаттамасын және электрондық қатысудың бастауларының үлгісін (толтыруға берілетін опциондық сұралым)

А бөлімі кейбір құжаттармен дәлелденген немесе жарияланған куәгерліктермен нормативтік құқықтық ережелердің жауаптарын талап етеді (мысалға заңның болуы).

Б бөлімі міндетті түрде белгілі декертермен (ресми құжаттармен/жариянулармен міндетінсіз) басқура органдарының тәжірибелікіне байланысты⁷

С бөлімі мемлекеттік қызметкерлердің және мекемелерде жасайтын мамндардың, сондай ақ басқа да мүдделі тараптардан, мысалға азаматтық қоғамының өкілдері, профессионалдық тобтарының, бизнес айналымының негізіне байланысты ой-пікірін:олардың э-қатысуға қатысу немесе осындай бастаулардың барысында алынған білімдері.

А бөлімінің сұрақтарына, инфо-коммуникациялық технологиясының басқару мен пайдалануына байланысты заң мамандарының жауап беруі лайықты. Осындай мамандар мемлекеттік және жергілікті басқару орнадардың уәкілетті өкілі болып табылады; мысалға наормативтік құқықтық актілердің қалыптасуына байланысты жауапкер тұлғалар. Сұхбаткерлермер НҚА қолдану білімінің тәжірибесі бар мемлекеттік қызметкерлер бола алады, сондай-ақ елдің құқықтық жүйесінің білімі бар тәуелсіз мамандар және оның жұмыс істеу ерекшеліктері. Семинарды шаралары бойныша осы бөлімнің сұрақтарына коллективті қатысушылардың жауап бере алады (бір елді уәкілетті ететін).

Б бөлімінің сұрақтарына түрлі административтік және идаралық деңгейлі басқару органдарының азаматтардың басқару көңілінің көбінесе ашықтыққа қатысу мен есептікке жақсы хабардар қызметкерлері жауап береді(ИКТ саймандарын қоса тұра). Семинарды шаралары бойныша осы бөлімнің сұрақтарына коллективті қатысушылардың жауап бере алады

С бөлімінің сұрақтарына барлық мемлекеттік қызметкерлері мен басқару органдарының мамандары, сонымер қатар басқа мүдделі тараптардың азаматтар мен мемлекеттің қарым қатынас мәселесімен тікелеі немесе жанама байланысты сұрақтарға жауап беріледі. Осы сұрақтарға жауаптар жекеше беріледі.

МЕТЕПтің ең маңызды мақсаты мемлекеттерге онлайн саймандарымен азаматтарды қызықтыруға көмегі, ИКТ саласында мамандардың қатысуы (мысалға, Интернет портал көмегіне және ұйымдардың/мекеме веб-сайты, веб-әкімші, азаматтармен қарым-қатынас бөлімінің қызметкерлері) ИКТға байланысты толық жауаптарды қамтамасыз ету болып табылады.

Өлшеудің салалары мен деңгейі

Метеп екі жауап шәкілін қарастырады:

- Үш-сатылы шәкіл, «Ия» «Жок» «Білмеймін» тұратын; ол объектілерге/мәселелерге байланысты қойылған сұрақтарға альтернативтік жауап түрі;
- Алты-сатылы шәкіл «0» ден «5» дейінгі объекті/мәселелердің күйінің сапасы туралы субъективтік пікірі үшін пайдаланалылады.

Атап өткендей сураулар негізгі шаралар, элнетрондық қатысуды анықтайтын шектер мен саятат туралы сұрайды: ол – нормативтік-құқықтық шектердің саласындағы саясат, ұйымдастыру-институционалды шаралар және каналдардың инфрақұрылымы мен қатысу алаңдары (электрондық қатысу саймандары). Осы шаралар мен шектер, ИКТ каналдары

арқылы берілетін мағлұматтар және қоғамның ИКТ (Э-мағлұмат) (б) арқылы шешім қабылдауға (в) қатысу, электорлық кеңес алаңдары (Э-кеңіс) және қоғаммен шешім қабылдағанда ИКТ (Э-шешім) (3 сурет) арқылы қатысу

3 Сурет. Негізгі салалар мен электрондық қатысу кезеңінің пирамидасы

Электорлық қатысу саласы, технологиялық призмасы арқылы қарастырылады, мамандандырылған портал және басқа интернет-сайттарды қоса тұра; қоғамдық желі; мобильдік платформалар мен құрылымдар; ашық мемлекеттің және декертердің технологиялары (4 – суретті қараңдар).

Э-қатысудың шаралары мен саясаты

НҚА	Э-қатысудың деңгейлері мен салалары
Ұйымдар мен институттар	Э-мағлұмат
Коммуникациялық	Э-кеңестер
Каналдар, алаңдар, механизмдер	Э-шешімдер

Э-қатысу технологиясы				
Ашық басқару мен деректер құрылым	қоғамдық желі	мобильді	платформа	және

Мамандандырылған порталдармен веб-сайттар мен форумдар

4-сурет. Электорлық қатысу технологияларының түрлері және шаралар матрицасы

Диагностика

А және Б бөлімінің жауаптарына үш альтернативтік жауап түрі бар. «Ия» құбылыстың болғанын білдіреді, ал «Жок» жауабы, оның жоғын және «Білмеймін» жауабы – сұхбаткердің өзіне сенбейтіні.

С бөліміне арналған сұрақтар бағалы мінез құлықты 0 ден 5 балға дейінгі білдіреді (немесе алты альтернативтік жауап):

- 0 бал – құбылыстың жоқ болғаны, процесс жоқ
- 1 бал – құбылыстың өте әлсіз көрсетілген, қатысушылықтың жеткіліксіз деңгейі, озықтықты өлшеу қиын, жоқ деп айтуға болады
- 2 бал – құбылыстың әлсіз көрсетілген, қатысушылығы білінеді, озықтық бар, бірақ жеткіліксіз деңгейінде, максималды деңгей тұрақтылыққа жетпейді.
- 3 бал – құбылыс жеткілікті көрсетілген, орта деңгей, көп позицияларда қатысушылығы көрсетілген, қайтымды өзгеруге шалдықтығы жоқ.
- 4 бал – құбылыс жақсы көрсетілген, ортадан жоғары деңгей, бүкіл бағыттардағы қатысушылығы нақты көрсетілген, тұрақтылығы бар және қайтымдылығы жоқ.
- 5 бал – құбылыс өте жақсы көрсетілген, орта деңгейден жоғары, қатысушылығы жаңа қадыр-қасиет деңгейіне шығады, процесс тұрақты және қайтымды емес, жаңа саясаттық ұрпақтарды талап етеді.

КӨРСЕТІЛГЕН ҰСЫНЫСТАРҒА БАЙЛАНЫСТЫ ДИАГНОСТИКА ЖӘНЕ МЕХАНИЗМ

Бағасы барлық бағалардың жинақтауы мен орташалауы, нәтижесінде сұрақтарға алынған жауаптар негізінде бағаланады. Диаграммалар нәтижелік бағаларды жеңіл және көзбен көруді қамтамасыз етеді.

Қатысушылардың жауаптары мен баға мен диагностикаға қарап, МЕТЕП елдер мен нақты мемлекеттік органдарға ұсыныстар береді. Осы ұсыныстар елдің аймақтығын, инфрақұрылымын, адамдық ресурстарды және осы елдің/мемлекеттік органда электрондық қатысу деңгейіне әсер ететін басқа да параметрлер. Ұсыныстарды беретін механизмі кері байланысқа сүйене отырған, сонымен қатар жарамды саласының технологиялық және саясаттық зерттеулердің UNDESA қызметкерлерімен үнемі жаңартылып отыраты активті сақтау қоймасы болып табылады